

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PATENTŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2010 m. gruodžio 23 d. Nr. XI-1261
Vilnius

(Žin., 1994, Nr. [8-120](#), Nr. [89-1713](#); 1997, Nr. [117-3005](#), Nr. [119-3078](#); 2000, Nr. [54-1560](#), Nr. [113-3612](#); 2001, Nr. [94-3308](#); 2005, Nr. [85-3135](#); 2006, Nr. [72-2668](#); 2007, Nr. [55-2129](#))

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos patentų įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos patentų įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
PATENTŲ
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymo sritis

1. Šiuo įstatymu įteisinami išradimai kaip pramoninės nuosavybės objektai, reglamentuojamos asmenų teisės ir pareigos, atsirandančios sukūrus išradimus, ir suteikiama šiems išradimams teisinė apsauga.

2. Šis įstatymas taikomas išradimams, kurie yra pagal šį įstatymą paduotos patento paraiškos arba šio įstatymo nustatyta tvarka išduoto patento, jiems šio įstatymo nustatyta tvarka prilygintų patento paraiškos arba patento objektas, ir su šiomis patento paraiškomis ar patentais susijusiems veiksams.

3. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Biologinė medžiaga** – medžiaga, turinti genetinės informacijos ir galinti daugintis arba būti dauginama biologinėje sistemoje.

2. **Europos patentas** – patentas, išduotas pagal Europos patentų konvenciją.

3. **Europos patento paraiška** – paraiška gauti Europos patentą, paduota pagal Europos patentų konvenciją, taip pat tarptautinė patento paraiška, kai Europos patentų tarnyba yra nurodytoji arba pasirinktoji tarnyba, o Lietuvos Respublika yra nurodytoji valstybė.

4. **Europos patentų konvencija** – Europos patentų išdavimo konvencija (Europos patentų konvencija), pasirašyta 2000 m. lapkričio 29 d. Miunchene.

5. **Išimtinė patento licencija** – patento licencija, pagal kurią licenciaras, suteikęs licenciatui teisę naudoti licencijos dalyką, netenka teisės suteikti tokių pačių licencijų kitiems asmenims ir neturi teisės pats naudoti licencijos dalyko licenciatui suteiktomis teisėmis.

6. **Išplėstas Europos patentas** – Europos patentas, išduotas Europos patentų tarnybos pagal Europos patento paraišką, kurioje prašoma jo galiojimą išplėsti į Lietuvos Respubliką.

7. **Išradėjas** – fizinis asmuo, sukūręs išradimą.

8. **Mikrobiologinis būdas** – bet koks būdas, kuriame dalyvauja ar susidaro mikrobiologinė medžiaga arba kuriuo tokia medžiaga yra veikiamas.

9. **Neišimtinė patento licencija** – patento licencija, pagal kurią licenciaras licenciatui suteikia teisę naudoti licencijos dalyką pasilikdamas teisę suteikti tokią teisę kitiems asmenims ir naudoti licencijos dalyką pats.

10. **Pareiškėjas** – patento paraišką padavęs asmuo ar šių asmenų grupė.

11. **Paryžiaus konvencija** – 1883 m. kovo 20 d. Paryžiaus konvencija dėl pramoninės nuosavybės apsaugos, peržiūrėta Stokholme 1967 m. liepos 14 d. ir papildyta 1979 m. rugsėjo 28 d.

12. **Patentinės kooperacijos sutartis** – Patentinės kooperacijos sutartis, pasirašyta 1970 m. birželio 19 d. Vašingtone, peržiūrėta 1979 m. rugsėjo 28 d. ir 1984 m. vasario 3 d.

13. **Patentinis patikėtinis** – fizinis asmuo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Patentinių patikėtinių nuostatų nustatyta tvarka įrašytas į Lietuvos Respublikos patentinių patikėtinių registrą.

14. **Patento licencija** – licenciaro – pareiškėjo arba patento savininko – leidimas kitam asmeniui – licenciatui naudoti išradimą, kuris yra paskelbtos patento paraiškos arba išduoto patento objektas, licencinėje sutartyje nurodytomis sąlygomis. Licencija gali būti išimtinė ir neišimtinė.

15. **Patento paraiška** – pagal šį įstatymą Lietuvos Respublikos valstybiniam patentų biurui (toliau – Valstybinis patentų biuras) pateiktų dokumentų ir duomenų gauti patentą visuma.

16. **Patento savininkas** – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje išduotas patentas.

17. **Patento sublicencija** – licenciato leidimas kitam asmeniui naudoti išradimą, kuris yra paskelbtos patento paraiškos arba išduoto patento objektas, sublicencinėje sutartyje nurodytomis sąlygomis.

18. **Patentų paraiškų padavimo, ekspertizės ir patentų išdavimo taisyklės** (toliau – **Taisyklės**) – Valstybinio patentų biuro taisyklės, kuriose nurodoma patentų paraiškų padavimo, ekspertizės ir patentų išdavimo tvarka.

19. **Tarptautinė paroda** – oficiali arba oficialiai pagal Konvenciją dėl tarptautinių parodų, pasirašytą Paryžiuje 1928 m. lapkričio 22 d., iš dalies pakeistą ir papildytą 1948 m. gegužės 10 d., 1966 m. lapkričio 16 d., 1972 m. lapkričio 30 d. protokolais ir 1982 m. birželio 24 d., 1988 m. gegužės 31 d. pakeitimais, pripažinta tarptautinė paroda.

20. **Tarptautinė patento paraiška** – pagal Patentinės kooperacijos sutartį paduota patento paraiška.

ANTRASIS SKIRSNIS IŠRADIMŲ APSAUGA

3 straipsnis. Išradimų teisinės apsaugos forma

Išradimų teisinės apsaugos forma yra patentas, kurį išduoda Valstybinis patentų biuras šio įstatymo nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Patentabilūs išradimai

1. Bet kokios technikos srities išradimai yra patentabilūs, jeigu jie yra nauji, atitinka išradimo lygį ir turi pramoninį pritaikomumą.

2. Išradimais nelaikomi:

1) atradimai, mokslo teorijos ir matematiniai metodai;

2) gaminių išoriniai vaizdai;

3) žaidimų, intelektinės arba ūkinės veiklos planai, taisyklės ir būdai, taip pat kompiuterių programos;

4) informacijos teikimo būdai;

5) natūralioje aplinkoje esantis žmogaus kūnas ar jo elementas, įskaitant geno seką ar jos dalis, bet kuriais jo formavimosi ir raidos etapais. Ši nuostata netaikoma išskirtam iš žmogaus kūno ar kitaip, taikant technologinį procesą, gautam elementui, taip pat geno sekai ar jos daliai, net jeigu šio elemento struktūra yra tapati natūralioje aplinkoje esančio elemento struktūrai.

5 straipsnis. Patentabilumo išimtys

1. Patentai neišduodami:

1) žmonių arba gyvūnų gydymo terapiniams arba chirurginiams būdams, ligų diagnozavimo ir profilaktikos būdams, kurie taikomi žmogaus arba gyvūno kūnui. Ši nuostata netaikoma, jeigu išradimo objektas yra įrenginys arba medžiaga ar kompozicija, naudojami šiame punkte nurodytiems būdams;

2) augalų arba gyvūnų veislėms ar iš esmės biologiniams jų išvedimo būdams. Ši nuostata netaikoma mikrobiologiniams augalų arba gyvūnų produkavimo būdams ir šiais būdais gautiems produktams, taip pat augalams ar gyvūnams, jeigu išradimo techninis įgyvendinimas neapsiriboja konkrečia augalo arba gyvūno veisle;

3) išradimams, kurių komercinis panaudojimas prieštarautų visuomenės interesams, moralės ir humaniškumo principams. Sprendimai neišduoti patentų negali būti priimami vien dėl to, kad naudoti tokius išradimus draudžiama pagal įstatymus ar kitus teisės aktus.

2. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytais pagrindais patentai neišduodami *inter alia*:

1) žmonių klonavimo būdams;

2) žmogaus lytinių ląstelių genetinės linijos tapatumo keitimo būdams;

3) žmogaus embrionų naudojimui pramoniniais arba komerciniais tikslais;

4) genetinio gyvūnų tapatumo modifikavimo būdams, kurie gali jiems sukelti kančių be didesnės medicininės naudos žmonėms ar gyvūnams, ir šiais būdais produkuotiems gyvūnams.

3. Patentabiliais gali būti pripažinti išradimai, susiję su objektu, kurį sudaro biologinė medžiaga arba kuriame yra biologinės medžiagos, taip pat išradimai, kurie yra būdai, kuriais biologinė medžiaga gaunama, apdorojama arba naudojama. Iš natūralios aplinkos išskiriama arba techninių procesų metu gaminama biologinė medžiaga gali būti išradimo objektas, net jeigu ji iki tol egzistavo gamtoje.

4. Kai išradimo objektas yra būdas, patento suteikiama teisinė apsauga suteikiama ir tuo būdu pagamintam gaminiui.

6 straipsnis. Išradimų naujumas

1. Išradimas yra naujas, jeigu jis nežinomas technikos lygiu.

2. Technikos lygiu laikoma visa, kas iki patento paraiškos padavimo datos, o kai pretenduojama į prioritetą, – iki prioriteto datos buvo viešai skelbta arba naudota Lietuvos Respublikoje ir užsienyje.

3. Išradimas nelaikomas nauju, jeigu jis, nors ir nežinomas technikos lygiu, yra aprašytas kito pareiškėjo patento paraiškoje, kurios padavimo data yra ankstesnė ir kuri buvo paskelbta oficialiame Valstybinio patentų biuro biuletenyje vėliau arba tą pačią dieną, kai buvo nustatytas technikos lygis, arba yra aprašytas Europos patento paraiškoje, kurios padavimo data yra ankstesnė ir vertimas pagal šio įstatymo 78 straipsnio 2 dalį buvo paskelbtas vėliau arba tą pačią dieną, kai buvo nustatytas technikos lygis.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos nekliudo pripažinti bet kurios technikos lygio medžiagos ar kompozicijos patentabilumą, kai ta medžiaga ar kompozicija naudojamos taikant šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą būdą, jeigu toks naudojimas nežinomas technikos lygiu.

5. Šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos taip pat nekliudo pripažinti bet kurios šio straipsnio 4 dalyje nurodytos medžiagos ar kompozicijos specifinio naudojimo taikant šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą būdą patentabilumą, jeigu toks naudojimas nežinomas technikos lygiu.

7 straipsnis. Išradimo lygis

1. Laikoma, kad išradimas atitinka išradimo lygį, jeigu jis pagal technikos lygį nėra akivaizdus atitinkamos srities specialistui.

2. Jeigu technikos lygiui priskiriami šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentai, sprendžiant, ar išradimas atitinka išradimo lygį, į tokius dokumentus

neatsižvelgiama.

8 straipsnis. Pramoninis pritaikomumas

Pramoninį pritaikomumą turi išradimas, kurį galima pagaminti ar panaudoti pramonėje, žemės ūkyje, sveikatos apsaugos ar kitose srityse.

9 straipsnis. Lengvatinis terminas

1. Išradimo patentabilumui pripažinti netrukdo informacijos apie išradimą paskleidimas, jeigu ši informacija buvo paskleista per 6 mėnesius iki patento paraiškos padavimo datos ir jeigu ją paskleidė:

- 1) asmuo, norėdamas pakenkti išradėjui arba jo teisių perėmėjui;
- 2) išradėjas arba jo teisių perėmėjas, eksponuodamas išradimą tarptautinėje parodoje.

2. Išradėjas arba jo teisių perėmėjas, norintys pasinaudoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytu terminu, privalo įrodyti, kad jie turi teisę į šį terminą.

10 straipsnis. Teisė gauti patentą. Teisė į patentą išradimą atskirai sukūrus keliems išradėjams

1. Teisė gauti patentą priklauso išradėjui arba jo teisių perėmėjui, arba darbdaviui, kai išradimas yra tarnybinis. Jeigu išradimą sukūrė asmuo, atliekantis mokslinio tyrimo, projektavimo, konstravimo ir kitus kūrybinio pobūdžio darbus pagal sutartį su užsakovu, kuris finansuoja atitinkamą darbą, teisė gauti patentą nustatoma šioje sutartyje. Išradimo bendraautoriai turi lygias teises gauti patentą, jeigu jie nėra susitarę kitaip.

2. Jeigu keli išradėjai sukūrė tokį pat išradimą visiškai atskirai, teisė į patentą priklauso tam išradėjui, kuris pirmas padavė patento paraišką Valstybiniam patentų biurui ar turi ankstesnę prioriteto teisę į šį išradimą, jeigu vėliau ta patento paraiška nebuvo atšaukta ar laikoma atšaukta.

11 straipsnis. Tarnybiniai išradimai

1. Tarnybinis išradimas – tai išradimas, sukurtas:

- 1) darbo sutarties, kuri numato išradymo veiklą, vykdymo metu;
- 2) kai yra konkretus pavedimas, projektavimo, konstravimo, mokslinio tyrimo arba technologijų kūrimo metu;
- 3) naudojantis sukaupta darbdavio patirtimi arba jo technologijomis ir įrengimais.

2. Darbuotojas, sukūręs tarnybinį išradimą, privalo nedelsdamas apie tai raštu pranešti darbdaviui. Iki patento paraiškos padavimo darbdavys ir darbuotojas negali atskleisti išradimo esmės tretiesiems asmenims. Jeigu darbdavys atsisako teisės gauti patentą arba per 4 mėnesius nepraneša išradėjui apie ketinimą pasinaudoti šia teise, teisė gauti patentą pereina išradėjui.

3. Patento paraiška dėl tarnybinio išradimo paduodama Valstybiniam patentų biurui darbdavio vardu.

4. Darbdavys, gavęs tarnybinio išradimo patentą, privalo mokėti išradėjui autorinį atlyginimą. Šio atlyginimo dydis priklauso nuo išradimo ekonominės vertės ar kitos naudos, kurią darbdavys gali gauti panaudojęs šį išradimą. Autorinio atlyginimo ir jo mokėjimo sąlygos nustatomos darbdavio ir išradėjo pasirašomoje autorinio atlyginimo sutartyje. Autorinio atlyginimo sutartis sudaroma ne vėliau kaip per pusę metų nuo patento išdavimo arba per metus nuo išradimo naudojimo pradžios, jeigu išradimas pradėtas naudoti iki patento išdavimo. Jeigu darbdavys nevykdo autorinio atlyginimo mokėjimo sutarties reikalavimų arba tokia sutartis per šioje dalyje nurodytus terminus nesudaroma, išradėjas turi teisę kreiptis į teismą, kad būtų pripažintas tarnybinio išradimo patento savininku.

5. Autorinis atlyginimas nemokamas, jeigu darbuotojo darbo sutartyje yra numatytas išradimų kūrimas ir už tai jam buvo arba yra mokamas sutartas padidintas atlyginimas.

6. Jeigu tarp šalių nėra susitarimo, autorinio atlyginimo dydį nustato teismas.

7. Darbdavio ir darbuotojo teisės ir pareigos, susijusios su tarnybiniais išradimais,

išskyrus autorinio atlyginimo mokėjimą, pasibaigia patentui netekus galios arba po metų nuo darbo santykių nutraukimo.

8. Darbdavys ir darbuotojas gali susitarti, kad teisė gauti patentą, teisė į patento paraišką arba teisė į patentą priklauso sukūrusiam išradimą darbuotojui. Šiuo atveju autorinis atlyginimas darbuotojui nemokamas, nebent susitariama kitaip.

12 straipsnis. Išradėjo nurodymas

1. Patento paraiškoje ir patente turi būti nurodyta išradėjo arba išradėjų vardai ir pavardės.

2. Valstybinis patentų biuras, skelbdamas patento paraišką ar patentą, privalo nurodyti išradėjo arba išradėjų vardus ir pavardes.

3. Išradėjas turi teisę reikalauti, kad jo vardas ir pavardė nebūtų skelbiami. Dėl to jis turi pateikti Valstybiniam patentų biurui prašymą. Valstybinis patentų biuras privalo šį prašymą patenkinti.

TREČIASIS SKIRSNIS PATENTŲ IŠDAVIMAS

13 straipsnis. Patento paraiškos padavimas. Patento paraiškos padavimo datos suteikimas

1. Norintis gauti patentą asmuo turi Valstybiniam patentų biurui paduoti patento paraišką. Patento paraišką gali paduoti keletas asmenų.

2. Patento paraiškos padavimo data laikoma diena, kurią Valstybinis patentų biuras gavo:

1) prašymą išduoti patentą arba dokumentą, kuriame yra nuoroda, kad pateiktus dokumentus reikia laikyti patento paraiška;

2) duomenis, pagal kuriuos galima nustatyti pareiškėjo tapatybę ir su juo susisiekti;

3) išradimo aprašymą, nors ir neatitinkantį Taisyklių reikalavimų, arba brėžinį (brėžinius), arba Taisyklių reikalavimus atitinkančią nuorodą į ankstesnę patento paraišką, kurios patvirtinta kopija turi būti pateikta Valstybiniam patentų biurui per Taisyklėse nustatytą terminą.

3. Patento paraiškai padavimo data nesuteikiama, jeigu nepateikiamas nors vienas šio straipsnio 2 dalyje nurodytas dokumentas ar duomenis arba jeigu jie neatitinka Taisyklių reikalavimų, keliamų paraiškos padavimo datos suteikimui, ir šie trūkumai neištaisomi per Taisyklėse nustatytus terminus. Kad patento paraiškai padavimo data nesuteikiama, Valstybinis patentų biuras praneša pareiškėjui ir nurodo patento paraiškos padavimo datos nesuteikimo priežastis. Ištaisius trūkumus per Taisyklėse nustatytą terminą, patento paraiškos padavimo data laikoma diena, kurią Valstybinis patentų biuras gavo Taisyklių reikalavimus atitinkančius visus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus ar duomenis. Jeigu šioje dalyje nurodyti trūkumai neištaisomi, patento paraiškai padavimo data nesuteikiama.

4. Valstybinis patentų biuras, nustatęs, kad trūksta išradimo aprašymo dalies arba brėžinio (brėžinių), į kuriuos patento paraiškoje daroma nuoroda, apie tai praneša pareiškėjui. Jeigu trūkstama išradimo aprašymo dalis arba brėžinys (brėžiniai) pateikiami per Taisyklėse nustatytą terminą, patento paraiškos padavimo data laikoma diena, kurią Valstybinis patentų biuras gavo šias trūkstamas išradimo aprašymo ar brėžinio (brėžinių) dalis arba visus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus ar duomenis, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių datų yra vėlesnė.

5. Tais atvejais, kai pareiškėjas, paduodamas patento paraišką, pateikė prašymą suteikti prioritetą ir pagal šio straipsnio 4 dalį pateikė trūkstamą išradimo aprašymo dalį ar brėžinį (brėžinius), patento paraiškos padavimo data laikoma pagal šio straipsnio 2 dalį suteikta data, jeigu pareiškėjas per Taisyklėse nustatytą terminą pateikia:

1) prašymą suteikti paraiškos padavimo datą pagal šio straipsnio 2 dalį;